

Nobelova cena 2017

Nobelova cena za fyziológiu a medicínu za rok 2017

Jeffrey C. Hall

Michael Rosbash

Michael W. Young

za objavy mechanizmov riadiacich cirkadiálne rytmky

Stretnutie študentov prvého ročníku oboru Bioinformatika FI MUNI

členovia laboratória Sybila

5.10.2017

Systems Biology Laboratory @ Masarykova Univerzita

Sme tu pre vás !

Kde nás nájdete

📍 budova A, 4. poschodie

Bioinformatika FI MU

<http://sybila.fi.muni.cz/team>

Štúdium Bioinformatiky a Systémovej biológie

Martin Demko

- **Bioinformatika**

Zaoberá sa zhromadzovaním, analýzou a vizualizáciou rozsiahlych súborov biologických dát, hlavne biologických sekvencií (DNA, RNA), proteínových štruktúr a informácií o aktivite a expresii génov. (prístup zdola nahor).

- **Systémová biológia**

Zaoberá sa modelovaním a analýzou vlastností komplexných dynamických systémov, hlavne biologických sietí, v ktorých spolu interaguje skupina molekúl, napr. génové regulačné siete, proteínové interakčné siete, signálne dráhy, enzymatické dráhy. (prístup zhora nadol)

Štúdium Bioinformatiky a Systémovej biológie - predmety

- Matematika: IB000, MB101, MB102, MB103, MB104
- Programovanie: IB111, PB071, PB161, PB162, IB015, PV004, PV197
- Teórie: IB002, IB102, IB101, IB107
- Prehľady: PB151, PB152/PB153, PB154, PB156, VB000, IB109, PV056/IB031, PV080, IV109
- Biológia: BKBC011p vs. VV071, Bi4020 vs. VV072
- Bioinfo/Sys: IV107, PA052, IV114, PB050, PV082
- + angličtina (VB001)
- + 2-krát telesná (zoznam: <http://bit.ly/2yp9Ghl>)
- + možnosť zapísat si záujímavý predmet z inej fakulty bez povinných predpokladov

https://www.fi.muni.cz/katalog/obory_html/bc-bio.xhtml.cs

Štúdium Bioinformatiky a Systémovej biológie - predmety

- **Biológia:**

Biochémia (BKBC011p vs. **VV071**) [doc. Koutná]

Molekulárna biológia (Bi4020 vs. **VV072**) [doc. Koutná]

- **Systémová biológia:** [Dr. Šafránek]

Úvod do systémovej biológie (PA052)

Modelovanie a predikcia v systémovej biológií (PB050)

Seminár zo systémovej biológie (PB172)

Modelovanie a simulácie (IV109) [doc. Pelánek]

- **Bioinformatika:** [Dr. Lexa]

Bioinformatika I (IV107)

Seminár z bioinformatiky (IV105 [CZ] vs. IV106 [EN])

Strojové učenie (**IB031** vs. PV056) [doc. Brázdil vs. Popelínský]

Projekt z bioinformatiky a systémovej biológie (IV114)

Nadväzujúce predmety:

- Laboratórium systémovej biológie (PV225) [bloková výuka]
- Projekt zo systémovej biológie (PA183)
- Vizualizácia komplexných dát (PA055)
- Bioinformatika II (IV108)
- Projekt z bioinformatiky I (IV110)
- Vybrané aplikácie informatiky v biológií (IV121)
- Výpočetné metódy v bioinformatike a systémovej biológií (PB051)

Predstavenie vyučujúcich

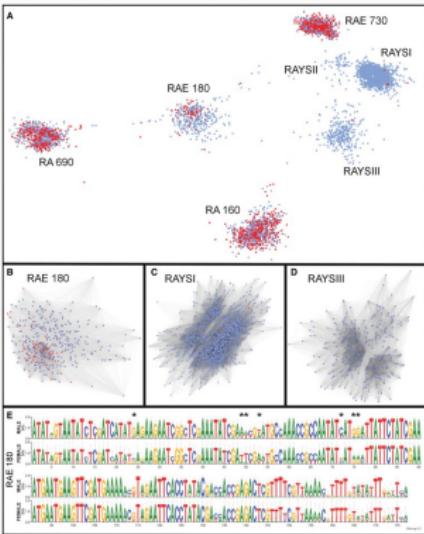

- původem biolog
- trvalý zájem o numerické modelování, algoritmy nad biologickými sekvencemi
- výuka většiny předmětů k tématu bioinformatika
- s podporou GAČR studuje v současnosti transpozony a sek. struktury DNA
- s podporou grantu MU studuje zpracování dat z NGS sekvenování
- správce kruhu Bioinformatika@FI Muni

C506@FI

lexa@fi.muni.cz

Proč se zabývat bioinformatikou?

- znát způsoby **získávání dat** v mol. biologii, genomice a proteomice
- pochopit **VZTAH** mezi sekvencí a strukturou biomolekul
- zpracování dat ze sekvenátorů, **anotace a vizualizace NGS dat, genomů**
- spravovat datové a softwarové systémy pro biology **Genome Browser, BioLinux**

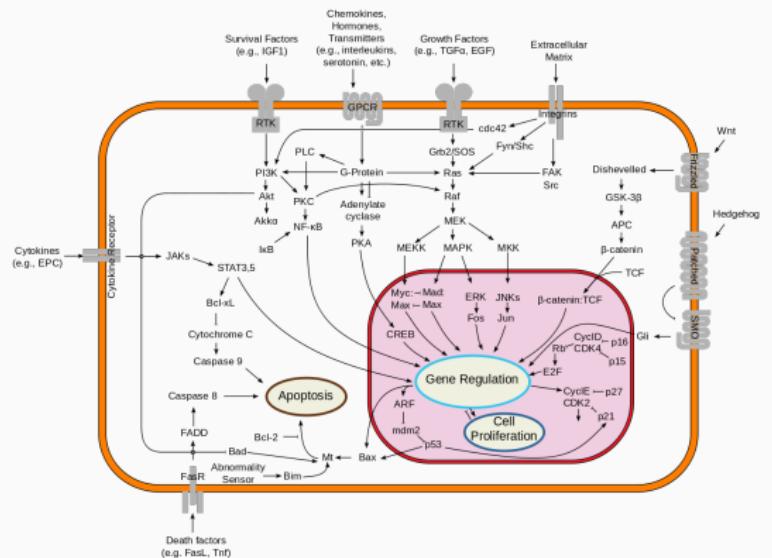
David Šafránek – výuka systémové biologie

- původem informatik
- postupem času informatik, který rozumí jazyku biologů
- výuka většiny předmětů k tématu sys. bio.
- vedoucí projektů s biologmi
- **vývoj technik pro modelování a analýzu biologických systémů**
- **podíl na vývoji infrastruktury systémové biologie (ČR, EU)**
- kolegové mi říkají "dawe":)

A408@FI

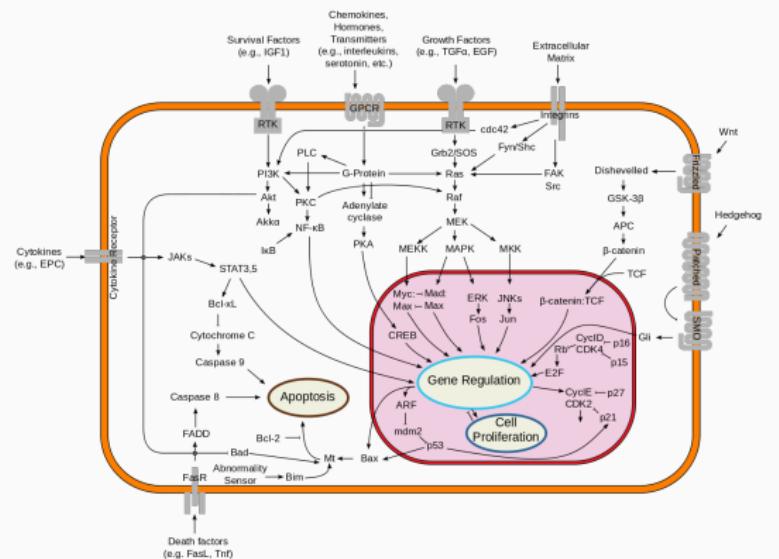
safrafranek@fi.muni.cz

Proč se zabývat systémovou biologií?

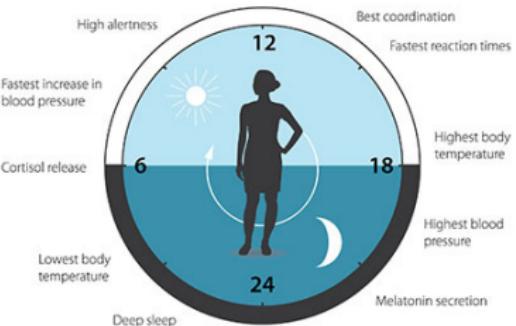
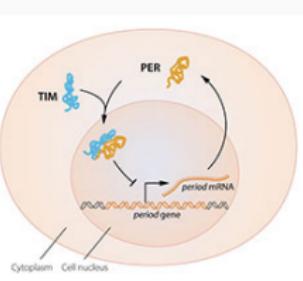
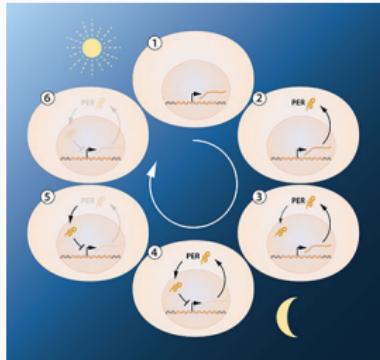
- pochopit **JAK FUNGUJE** živá buňka
- buňka je **sít** = systém molekul + souběžné interakce
- emergentní chování – např. únik bakterií z nepříznivého prostředí
- živé experimenty: zdlouhavé, nákladné; omezené možnosti
- buňku chápeme jako speciální program, který se učíme analyzovat a řídit

Proč se zabývat systémovou biologií?

- pochopit **JAK FUNGUJE** živá buňka
- buňka je **sít** = systém molekul + souběžné interakce
- emergentní chování – např. únik bakterií z nepříznivého prostředí
- živé experimenty: zdlouhavé, nákladné; omezené možnosti
- buňku chápeme jako speciální program, který se učíme analyzovat a řídit
- uplatnění v budoucnosti: **kyber-fyzikální** a **kyber-biologické** systémy, Internet věcí...

Proč se zabývat systémovou biologií?

- 🏆 Nobelova cena 2017
- zásadní pokrok ve vysvětlení mechanismu cirkadiálního rytmu
- objev komponent které ovlivňují aktivaci PER (bioinformatika)
- vysvětlení fungování celého mechanismu (systémová biologie)
- paradigma pro 21. století!
- téma v laboratoři: jak je to v sinici? (navíc fotosyntéza)

- původem matematik
- celoživotně informatik - nyní profesor informatiky na MU
- výuka předmětu "Úvod do systémové biologie" (trochu)
- vedoucí laboratoře systémové biologie - Sybila (hlavně)
- garant oboru bioinformatika
- automatizovaná verifikace programů
- **digitální systémová biologie**
- kolegové mi říkají "šéfe"

A411@FI

brim@fi.muni.cz

Laboratórium Systémovej Biológie

Samuel Pastva

Čo je to Sybila?

SYBILÄ
beverage
dispenser

Sybila je...

Sybila je...

- ... laboratórium výpočetnej systémovej biológie.

Sybila je...

- ... laboratórium výpočetnej systémovej biológie.
- ... miesto kde šikovní študenti pracujú na skutočných výskumných problémoch (návrh algoritmov, implementácia nástrojov, spracovanie dát).

Sybila je...

- ... laboratórium výpočetnej systémovej biológie.
- ... miesto kde šikovní študenti pracujú na skutočných výskumných problémoch (návrh algoritmov, implementácia nástrojov, spracovanie dát).
- ... práca nad rámec bežného štúdia (dá sa ale často spojiť napr. s bakalárkou).

Sybila je...

- ... laboratórium výpočetnej systémovej biológie.
- ... miesto kde šikovní študenti pracujú na skutočných výskumných problémoch (návrh algoritmov, implementácia nástrojov, spracovanie dát).
- ... práca nad rámec bežného štúdia (dá sa ale často spojiť napr. s bakalárkou).
- ... aktivita od ktorej sa môžete zapojiť takmer kedykoľvek (lepšie skôr ako neskôr :)).

Sybila je...

- ... laboratórium výpočetnej systémovej biológie.
- ... miesto kde šikovní študenti pracujú na skutočných výskumných problémoch (návrh algoritmov, implementácia nástrojov, spracovanie dát).
- ... práca nad rámec bežného štúdia (dá sa ale často spojiť napr. s bakalárkou).
- ... aktivita od ktorej sa môžete zapojiť takmer kedykoľvek (lepšie skôr ako neskôr :)).
- ... lab, ktorý nehľadá hotových výskumníkov/programátorov, ale nádejnych študentov (potrebné vedomosti dodáme, dôležitá je schopnosť samostatne a so záujmom pracovať).

Čo za to?

Čo za to?

- Miesto a komunita na fakulte.

Čo za to?

- Miesto a komunita na fakulte.
- Meno na stene (v publikácií).

Čo za to?

- Miesto a komunita na fakulte.
- Meno na stene (v publikácií).
- Účasť na konferenciách a letných školách (zaujímavé veci treba nie len publikovať, ale aj prezentovať a študovať).

Čo za to?

- Miesto a komunita na fakulte.
- Meno na stene (v publikácií).
- Účasť na konferenciách a letných školách (zaujímavé veci treba nie len publikovať, ale aj prezentovať a študovať).
- Rôzne štipendiá a peniaze z projektov (fakultné študentské projekty, podpora diplomových prác, ...).

Čo za to?

- Miesto a komunita na fakulte.
- Meno na stene (v publikácií).
- Účasť na konferenciách a letných školách (zaujímavé veci treba nie len publikovať, ale aj prezentovať a študovať).
- Rôzne štipendiá a peniaze z projektov (fakultné študentské projekty, podpora diplomových prác, ...).
- Kredity za prácu v laboratóriu – Laboratoř Sybila (IV129)

Čo to teda robíme?

Čo to teda robíme?

- Navrhujeme metódy a nástroje na skúmanie biologických problémov priamo v počítači na základe biologických znalostí a hypotéz (<http://pithya.ics.muni.cz>, Parasim).

Čo to teda robíme?

- Navrhujeme metódy a nástroje na skúmanie biologických problémov priamo v počítači na základe biologických znalostí a hypotéz (<http://pithya.ics.muni.cz>, Parasim).
- Spájame biológov, bioinformatikov a informatikov venujúcich sa cyanobaktériám na portáli <https://www.e-cyanobacterium.org/>

Čo to teda robíme?

- Navrhujeme metódy a nástroje na skúmanie biologických problémov priamo v počítači na základe biologických znalostí a hypotéz (<http://pithya.ics.muni.cz>, Parasim).
- Spájame biológov, bioinformatikov a informatikov venujúcich sa cyanobaktériám na portáli <https://www.e-cyanobacterium.org/>
- Spolupracujeme s PřF/LF na zaujímavých biologických projektoch v oblasti signálnych dráh a syntetickej biológie.

Čo to teda robíme?

- Navrhujeme metódy a nástroje na skúmanie biologických problémov priamo v počítači na základe biologických znalostí a hypotéz (<http://pithya.ics.muni.cz>, Parasim).
- Spájame biológov, bioinformatikov a informatikov venujúcich sa cyanobaktériám na portáli <https://www.e-cyanobacterium.org/>
- Spolupracujeme s PřF/LF na zaujímavých biologických projektoch v oblasti signálnych dráh a syntetickej biológie.

V prípade záujmu sa zastavte v A418 (napr. príd'te rovno na seminár v piatok o 10tej), alebo píšte na [safranek@fi.muni.cz](mailto:safraňek@fi.muni.cz) :)

Organizačné informácie

Organizačné informácie

- plánované ďalšie akcie podobného charakteru
  - info mailom
  - približne každý mesiac
- neformálne orientované (detailne o obore/laboratóriu)
- exkurzia do Drásova @

-
- dnes večer
    - hospoda U Dřeváka @ 20:00
    - voľná diskusia

